

HƯỚNG DẪN DẠY HỌC CÁC BÀI CỤ THỂ

Chủ đề 1 GIA ĐÌNH

Bài 1 CÁC THỂ HỆ TRONG GIA ĐÌNH (2 tiết)

I MỤC TIÊU

Sau bài học, HS sẽ:

- Kể được các thành viên trong gia đình nhiều thế hệ.
- Vẽ, viết hoặc dán ảnh được các thành viên trong gia đình có hai, ba thế hệ vào sơ đồ.
- Nói được sự cần thiết của việc quan tâm, chăm sóc, yêu thương nhau giữa các thế hệ trong gia đình và thực hiện được những việc làm thể hiện điều đó.
- Bày tỏ được tình cảm của bản thân đối với các thành viên trong gia đình.

II CHUẨN BỊ

- GV: Hình trong SGK phóng to (nếu có).
- HS: Một số tranh, ảnh về gia đình mình (nếu có).

III HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

TIẾT 1

1. Nội dung các hình

- Hình mở đầu: Các bạn HS giới thiệu hình/ảnh về các thành viên trong gia đình mình.
- Hình gia đình bạn Hoa gồm ông bà, bố mẹ, Hoa và em trai đang đi chơi ở công viên.
- Sơ đồ các thế hệ trong gia đình Hoa.
- Sơ đồ 1: Gia đình hai thế hệ; sơ đồ 2: Gia đình ba thế hệ.

2. Gợi ý các bước tổ chức dạy học

Mở đầu

GV có thể tổ chức cho HS giới thiệu các thành viên trong gia đình mình bằng cách nói, viết, vẽ hoặc qua các bức ảnh mà các em đã chuẩn bị. Sau đó, dẫn dắt vào bài học mới.

Hoạt động khám phá

Hoạt động 1

- GV hướng dẫn HS quan sát hình 1, từ đó các em nhận biết được nội dung của hình:
 - + Gia đình Hoa có ông bà, bố mẹ, Hoa và em trai cùng chung sống.
 - + Ngày nghỉ, gia đình Hoa cùng nhau đi chơi ở công viên.
- GV tổ chức HS thảo luận nhóm để trả lời câu hỏi:
 - + Nêu các thành viên trong gia đình Hoa từ người nhiều tuổi đến người ít tuổi (theo ý kiến của em).
 - + Ngày nghỉ, gia đình Hoa làm gì?
- GV gọi đại diện một vài nhóm trả lời, các nhóm khác bổ sung. GV khuyến khích và dẫn dắt nội dung kiến thức để từ đó HS dần hình thành khái niệm “thế hệ”.

Hoạt động 2

- GV yêu cầu HS đọc câu dẫn: “Gia đình Hoa... chung sống. Những người ngang hàng trên sơ đồ là cùng một thế hệ” để hiểu hơn khái niệm “thế hệ”, sau đó tổ chức cho HS quan sát hình 2, thảo luận cặp đôi để trả lời các câu hỏi:
 - + Những ai trong sơ đồ ngang hàng nhau?
 - + Chỉ và nói những người cùng thế hệ trong gia đình Hoa.
- Trên cơ sở quan sát sơ đồ gia đình Hoa và gợi ý, dẫn dắt của GV, HS biết được gia đình Hoa có ba thế hệ cùng chung sống, gồm thế hệ ông bà; thế hệ bố mẹ; thế hệ con (Hoa và em của Hoa).
- GV cho một vài HS đọc lời chốt của Mặt Trời để ghi nhớ kiến thức.

Yêu cầu cần đạt: HS nhận biết được các thành viên cùng thế hệ và số thế hệ cùng chung sống trong gia đình Hoa.

Hoạt động 3

- GV có thể mở rộng cho HS tìm hiểu cách xưng hô trong gia đình bốn thế hệ bằng cách trao đổi, thảo luận thông qua các câu hỏi gợi ý: Gia đình bạn nào có bốn thế hệ?/ Em biết gia đình nào có bốn thế hệ? Em thấy cách xưng hô giữa các thế hệ như thế nào? Nếu em là thế hệ thứ tư thì sẽ gọi thế hệ thứ nhất trong gia đình là gì?...
- GV có thể minh họa trên màn hình hoặc tranh ảnh gia đình bốn thế hệ và kết luận: Nếu gia đình có bốn thế hệ thì thế hệ các em sẽ gọi thế hệ thứ nhất là các cụ.

Hoạt động thực hành

- Hướng dẫn HS lựa chọn sơ đồ phù hợp với gia đình mình, sau đó HS viết, vẽ hoặc dán ảnh từng thành viên trong gia đình theo mẫu vào vở.

Lưu ý: Trong trường hợp, SGK không có sơ đồ phù hợp với gia đình HS, GV có thể hướng dẫn để các em vẽ sơ đồ phù hợp rồi viết, vẽ hoặc dán ảnh.

- GV tổ chức cho HS giới thiệu sơ đồ gia đình mình với bạn, khuyến khích, động viên những HS chưa tự tin. Thông qua việc giới thiệu, HS hiểu rõ hơn về các thế hệ trong gia đình và rèn luyện kỹ năng trình bày trước lớp.

Yêu cầu cần đạt: HS nhận biết được trong mỗi gia đình thường có các thế hệ khác nhau cùng chung sống và sắp xếp được thành viên từng thế hệ trong gia đình mình vào sơ đồ phù hợp.

3. Hướng dẫn về nhà

HS hoàn thành sơ đồ các thế hệ trong gia đình mình (nếu chưa hoàn thành) và có thể giới thiệu với ông bà, bố mẹ.

TIẾT 2

1. Nội dung các hình

- Hình gia đình quây quần bên nhau sau bữa cơm tối và những việc làm thể hiện sự quan tâm, chăm sóc giữa các thế hệ (mẹ bóp vai cho bà, ông dạy em gấp đồ chơi, bố bê đĩa hoa quả mời mọi người,...).
- Hình tình huống 1: Mẹ đi làm về muộn (18 giờ chiều), em bé đói bụng, chạy ra đòi mẹ cho ăn. Trong tình huống đó, em sẽ làm gì?
- Hình tình huống 2: Vì mắt kém nên ông nhờ Nam đọc báo cho ông nghe, nhưng lúc đó bạn lại đến rủ Nam đi chơi. Nếu trong tình huống đó, em sẽ nói gì, làm gì?
- Hình chốt: Hoa thể hiện tình cảm quan tâm, chăm sóc đến bà qua câu nói: “Lớn lên cháu sẽ làm bác sĩ để chữa bệnh cho bà”.

2. Gợi ý các bước tổ chức dạy học

Mở đầu

GV có thể lựa chọn một trong hai cách sau hoặc tự đưa ra tình huống mở đầu phù hợp và kích thích được HS trước khi bước vào bài học mới.

Cách 1: HS giới thiệu trước lớp sơ đồ các thế hệ trong gia đình mình (nếu tiết học trước chưa thực hiện hoạt động này).

Cách 2: Tổ chức cho HS hát bài hát về gia đình (ví dụ: bài *Cây gia đình* của nhạc sĩ Quỳnh Hợp, bài *Mẹ là quê hương* của nhạc sĩ Nguyễn Quốc Việt,...)

Hoạt động khám phá

Hoạt động 1

- GV hướng dẫn HS quan sát hình gia đình quây quần sau bữa ăn tối, thảo luận nhóm và thực hiện nhiệm vụ như yêu cầu của SGK.
- Gọi đại diện một vài nhóm lên trả lời, các nhóm khác bổ sung. GV nhận xét, động viên, qua đó HS:

- + Nói được những việc làm của từng thành viên trong gia đình và nhận thức được đó là việc làm thể hiện sự quan tâm, chăm sóc giữa các thế hệ.
- + Hiểu được vì sao các thế hệ trong gia đình phải quan tâm, chăm sóc lẫn nhau (có thế hệ này mới có thế hệ kia: có ông bà mới có bố mẹ, có bố mẹ mới có các con; thể hiện tình yêu thương, lòng biết ơn giữa các thế hệ trong gia đình).

Yêu cầu cần đạt: Nêu được những việc làm thể hiện sự quan tâm, chăm sóc giữa các thế hệ trong gia đình và lí giải được vì sao các thành viên cần làm những việc đó.

Hoạt động thực hành

- Yêu cầu HS quan sát và nêu nội dung từng hình. HS có thể trả lời đúng hoặc chưa đúng, GV định hướng cho HS hiểu đúng nội dung từng tình huống.
- Tổ chức cho HS thảo luận nhóm để đưa ra cách ứng xử trong mỗi tình huống, sau đó lựa chọn một trong hai tình huống, phân vai và thể hiện vai diễn về cách ứng xử của nhóm.
- GV quan sát, khuyến khích, động viên và chọn nhóm thể hiện tốt để trình diễn trước lớp.

Hoạt động vận dụng

GV tổ chức HS theo cặp đôi hoặc nhóm:

- Kể cho nhau nghe những việc em đã làm để thể hiện sự quan tâm, chăm sóc đến các thế hệ trong gia đình thông qua việc trả lời các câu hỏi gợi ý (Em đã làm gì để thể hiện sự quan tâm của mình với các thành viên trong gia đình? Khi bố mẹ ốm, em ứng xử thế nào? Em đã làm gì để ông bà vui?...)
- Nêu những việc em thích làm nhất (hát cho ông bà nghe, nhổ tóc sâu cho ông, đọc truyện cho bà nghe,...) và giải thích vì sao lại thích làm những việc đó.
- Nói với bạn lí do vì sao em yêu quý ông bà, bố mẹ, anh chị em và chia sẻ niềm vui khi được sống cùng với ông bà (được ông bà nấu cho ăn ngon, được ông đón lúc tan học, được hát, kể chuyện cho ông bà nghe,...)

Yêu cầu cần đạt: HS nói và làm được những việc thể hiện sự quan tâm, chăm sóc lẫn nhau giữa các thế hệ trong gia đình mình.

*** Tổng kết**

- Yêu cầu HS đọc và chia sẻ phần chốt của Mặt Trời.
- Quan sát và nói những hiểu biết về hình chốt (Tranh vẽ gì? Lời nói trong hình thể hiện điều gì? Nếu là em, em sẽ nói gì với bà?...)
- Cùng cố nội dung bài học bằng câu hỏi tổng hợp (Ví dụ: Kể những việc làm của các thành viên trong gia đình em thể hiện sự quan tâm, chăm sóc lẫn nhau; Em đã làm gì để thể hiện sự chăm sóc với bố mẹ/ông bà?...)

3. Hướng dẫn về nhà

- Thực hiện những việc làm thể hiện sự yêu thương, chăm sóc với các thành viên trong gia đình.
- Tìm hiểu thông tin về nghề nghiệp của người lớn trong gia đình và những người xung quanh.